

IN MEMORIAM

doi: 10.15388/Baltistica.58.2.2535

VLADIMIR DYBO (1931-04-30 – 2023-05-07)

2023 m. gegužės 7 d. pasaulis neteko didžio lingvisto, komparatyvisto ir tipologo, bene ryškiausio visų laikų baltų-slavų istorinės akcentologijos tyrėjo Vladimiro Dybo.

Būsimasis pasaulinio garso mokslininkas gimė 1931 m. balandžio 30 d. Pyrohivkoje (Sumų sritis, Ukraina), vėliau marizmo epochoje studijavo rusų kalbą ir literatūrą tuometiniame Gorkio universitete (dab. Žemutinis Naugardas, Rusija), kurį baigė 1954 m., jau papūtus laisvesniems vėjams sovietinėje kalbotyroje. Vėliau įstojo į aspirantūrą Maskvos valstybiniame universitete pas tuo metu dar jauną baltų ir slavų kalbų tyrėją Viačeslavą Ivanovą. 1962 m. apsigynė kandidatinę disertaciją apie baltų ir slavų kalbų veiksmožodžių akcentinių paradigų santykį, tuo tarpu daktaro disertaciją apie slavų prokalbės akcentinės sistemos rekonstrukciją dėl politinių aplinkybių (buvo pasirašęs kelias disidentus remiančias peticijas) gavo gintis tik 1979 m. (jos pagrindu parengta monografija pasirodė 1981 m.). Nuo 1958 m. iki pat gyvenimo pabaigos dirbo mokslinį darbą SSRS (vėliau

Rusijos) mokslų akademijos Slavistikos institute, o nuo 1992 m. – taip pat ir pedagoginį darbą naujai įsteigtame Rusijos valstybiniame humanitariniame universitete. 2011 m. išrinktas Rusijos mokslų akademijos tikruoju nariu (nuo 2000 m. buvo narys-korespondentas).

Pasauliui V. Dybo pirmiausia žinomas kaip baltų-slavų istorinės akcentologijos specialistas, Maskvos akcentologijos mokyklos vienas iš pradininkų ir

ryškiausias atstovas. Įvairiems istorinės akcentologijos aspektams skirta didžioji dauguma jo mokslinių publikacijų, tarp jų – ir keturios savarankiškai ar drauge su bendraautoriais parengtos monografijos (žr. Dybo 1981b; 2000b; Dybo, Zamjatina, Nikolaev 1990; 1993).

Savo mokslinės veiklos kelią V. Dybo pradėjo XX amžiaus 6 dešimtmetyje, ką tik pasirodžius epochiniam norvegų baltisto Christiano Stango veikalui *Slavonic Accentuation* (1957), padėjusiam metodologinį pagrindą visai tolimesnei baltų-slavų istorinei akcentologijai. Stangas išskyrė tris slavų kalbų kaitomųjų žodžių akcentines paradigmas (*a*, *b* ir *c*) ir įrodė pastarosios genetinį tapatumą su baltų kalbų mobiliuoju kirčiavimo tipu (t. y. lie. 3 ir 4 kirčiuotėmis). Toliau plėtodamas Stango paradigmę koncepciją, Dybo konstatuoja papildomosios distribucijos santykį tarp slavų akcentinių paradigmu *a* ir *b* – abi jas kildina iš bendros pastovaus kamieninio kirčio paradigmos, tapačios baltų kalbų pastoviojo kirčio tipui (t. y. lie. 1 ir 2 kirčiuotėms). Kirčio nukėlimo iš neakūtinės kilmės skiemenų reiškiny, dėl kurio susiformavo slavų akcentinė paradigma *b*, vėlesnėje mokslinėje literatūroje pavadintas *Dybo dėsnis* (plg., pvz., Collinge 1985, 31tt.).

Ištyręs daugybės slavų (vėliau ir baltų) kalbų ir ypač jų senųjų kirčiuotų tekstų medžiagą, Dybo rekonstruoja slavų prokalbės (pvz., Dybo 1981b, 260tt.), vėliau ir baltų-slavų prokalbės (pvz., Dybo 2000b, 11tt.) akcentinę

sistemą, kurioje visās kalboje egzistuojančias morfemas galima suskirstyti į dvejopo akcentinio *valentingumo* klases, – *dominacines* ir *recesyvines*¹, – o kirčio vietą galima nustatyti remiantis paprasta kontūrine taisykle, pagal kurią kirtį žodyje gauna pirmoji aukštesnio valentingumo morfema. Vėlesnėje kalbų raidoje ši sistema suyra dėl išvestinių žodžių kirčiavime įsigalinčio *kategorinio kirčio principo*², pagal kurį vedinio kirtis priklauso nebe nuo visų jo morfemų akcentinio valentingumo kombinacijos, o tik nuo darybos afikso akcentinio tipo.

Rekonstruotą baltų-slavų prokalbės akcentinę sistemą Dybo lygina su atitinkamomis kitose indoeuropiečių kalbose – keltų bei italikų (Dybo 1961; 2007; 2011b), indų-iranėnų (Dybo 1974), germanų (Dybo 2008; 2011a; 2011b; 2011c) – ir svarsto apie jos santykį su rekonstruojama indoeuropiečių prokalbės akcentine sistema (žr., pvz., Dybo 2003), padeda bene galutinį tašką diskusijose dėl Winterio dėsnio kaip vieno iš baltų-slavų akūtinųjų ilgųjų balsių atsiradimo šaltinių (Dybo 2002). Abstrakčią morfonologinę baltų-slavų

¹ Lietuvių akcentologijos literatūroje, sekant prancūzų akcentologo Paulio Gardė'o darbus, Dybo akcentinį valentingumą įprasta vadinti akcentine *galia* ar *verte*, o dominacines ir recesyvines morfemas – atitinkamai *stipriosiomis* bei *silpnosiomis* (plačiau žr. Rinkevičius 2010).

² Kitaip, akcentinės *dominacijos* – kalbant lietuvių akcentologijoje įprastesniais terminais (plg. išn. 1).

morfemų akcentinio valentingumo sąvaybę Dybo (kartu su bendraminčiais) kildina iš indoeuropiečių prokalbėje egzistavusios fonologinės aukšto ir žemo tono skiemenų opozicijos (pirmąsyk ši mintis suformuluojama: Dybo, Nikolaev, Starostin 1978). Paradigminę baltų-slavų akcentinę sistemą ir jos tonologinės kilmės teoriją Dybo tipologiškai pagrindžia nagrinėdamas kitų pasaulio kalbų prozodines sistemas, pvz., abchazų-adygėjų (pvz., Dybo 1998a; 2011e) ar teda-kanuri (pvz., Dybo 1995).

Be iki šiol paminėtų įvairių slavų ar baltų-slavų akcentinių sistemų rekonstrukcijos darbų, kuriuose dažnai remiamasi ir baltų kalbų duomenimis, galima atskirai išryškinti ir keletą *Baltisticos* skaitytojams galbūt aktualesnių Dybo darbų, skirtų išskirtinai baltų kalbų problematikai.

Visų pirma galima paminėti porą įvadinio pobūdžio publikacijų, kuriose pateikiama kritinė ankstesnės mokslinės literatūros apžvalga. Pz., straipsnyje Dybo 2005 pristatomas susistemintas sinchroninės bei diachroninės baltų kalbų akcentologijos aprašas, parengtas apibendrinant F. de Saussure'o, K. Būgos, J. Endzelino, P. Skardžiaus, A. Girdenio tyrimus. Rusiškame F. de Saussure'o raštų leidime pateikiamas kritinis šveicarų kalbotyros genijaus darbų, skirtų lietuvių akcentologijai, įvertinimas (žr. Dybo 1977). Pastebėtina, kad vėlyvuosiuose savo darbuose Dybo patikslina garsų Saussure'o suformuluotą kir-

čio nukėlimo iš neakūtinio į tolimesnį akūtinį skiemenį lietuvių kalboje dėsnį ir laikosi požiūrio, jog žodžio vidurio pozicijoje dėsnis veiks tik tarp vienodo akcentinio valentingumo skiemenų (žr., pvz., Dybo 2000a), o savo kilme dėsnis neatsietinas nuo analogiško slavų kalbų reiškinių, šiandien jau visuotinai vadinamo Dybo dėsniu (žr. prieš tai).

Ypač reikšmingas Dybo atliktas lietuvių kalbos priesaginių vardažodžių kirčiavimo istorijos tyrimas. Kaip ir slavų prokalbėje, pralietuvių kalboje Dybo rekonstruoja dvejopas vardažodžių priesagas, – dominacines ir recesyvines, – o vedinių kirčiavimą teigia buvus visuomet priklausomą nuo pamatinių žodžių akcentinių paradigmų. Tuo metu, kai buvo publikuotas pirmasis straipsnis šia tema (Dybo 1981a), abu šie teiginiai lietuvių kalbotyroje jau nebuvo nauji: tai, kad senovėje visų vedinių kirčiavimas priklausęs nuo pamatinių žodžių kirčio, teigė, pvz., A. Girdenis (1972), o dvi priesagų klases išskyręs buvo jau P. Gardė'as (1976), tiesa, kalbėdamas tik bendrais bruožais, pateikdamas vos po keletą pavyzdžių ir iš esmės remdamasis slavų prokalbės akcentine rekonstrukcija, tuo metu jau ryškėjusia iš Dybo publikuotų darbų. Savajame straipsnyje Dybo pristato jau ištikus kiekvienai iš dviejų klasių priklausiusių priesagų sąrašus ir pateikia kruopščiai atliktą kiekvienos tokios priesagos vedinių kirčiavimo rekonstrukciją, gausiai iliustruotą kirčiuotų senųjų tekstų ir tuo metu turėtais tarmių pavyzdžiais. Praėjus 25 metams,

tą patį tyrimą Dybo papildo dar gausėse ir tikslesne iliustracine medžiaga, patikslina rekonstrukcijas remdamasis savo naująja Saussure'o dėsnio interpretacija (žr. prieš tai) ir publikuoja viską naujoje, keliskart didesnės apimties studijoje (Dybo 2006). Galiausiai, rekonstruotos lietuviškosios sistemos duomenis lyginamas su slavų prokalbės atitikmenimis, pristato ir apibendrintą baltų-slavų prokalbės priesaginių vardažodžių kirčiavimo sistemos aprašą (Dybo 2009b).

Gana nemažai dėmesio Dybo skyrė prūsų kalbos kirčiavimui, šia tema publikavęs tris straipsnius: apie pirminių vardažodžių (1998b), pirminių bei kai kurių priesaginių vardažodžių (2009a) ir veiksmožodžių (2011d) kirčiavimą. Tikėdamas bendra baltoslaviška Saussure'o ir Dybo dėsnų kilme, jis, kitaip nei dauguma pastarojo meto prūsistų, manė Saussure'o dėsnį veikus ir prūsų kalboje, tačiau su apribojimais: kirtis joje esą buvęs nukeliamas iš neakūtinųjų tik į *dominacinius* akūtinus skiemenis. Taip pat jis pritarė ir prieštaringai vertinamiems Kortlandto dėsniai, pagal kurį kirtis prūsų kalboje esą buvęs nukeltas iš trumpųjų skiemenų, bei Kortlandto rašybos taisyklei, pagal kurią kirtis prūsų tekstuose esą žymėtas prieškirčinėmis geminatomis (plg. Kortlandt 1974). Taigi iš dviejų baltų-slavų vardažodžio akcentinių paradigmų, jo manymu, prūsų kalboje pirmiausia dėl Saussure'o dėsnio susiformavusios keturios paradigmos (kaip ir lietuvių kalboje, tačiau su kiek kitokiomis akcentinėmis kreivėmis), o vėliau

dėl Kortlandto dėsnio dar atsiradusi ir unikali prūsiška galūninio kirčio paradigma.

Pagaliau, nepamirština ir tai, kad Dybo kaip svarbų savo baltų-slavų akcentinės sistemos tonologinės kilmės teorijos argumentą dažnai cituoja iš lietuvių dialektologijos darbų sužinotą faktą apie dvejo tipo priegaidžių egzistavimą kai kuriose šnektose, pvz., žem. subst. *kāłts*₁ (1 kirčiuotė) : partc. *kāłts*₂ (3 kirčiuotė) (plg. Girdenis 1982, 180). Jo manymu (žr., pvz., Dybo 1998a, 124t.), tokie pavyzdžiai rodo, kad baltų-slavų prokalbėje dominacinės ir recesyvinės morfemos dar buvo ne morfonologinės abstrakcijos (kaip, pvz., bendrinėje lietuvių kalboje), o skyrėsi vienos nuo kitų ir fonetiškai, t. y. buvo išlaikiusios spėjamų ide. tonų fonologinį refleksą. Kai kuriose lietuvių šnektose, šis fonetinis skirtumas, pasirodo, netgi gali būti išlaikytas ir iki šių dienų.

Be akcentologijos, dar viena sritis, kuriai Dybo skyrė nemažai dėmesio – tolimoji kalbų giminystė, ar konkrečiau, nostratika (t. y. semitų-chamitų, kartvelų, indoeuropiečių, uraliečių, dravidų ir altajiečių šeimų kalbų lyginimas ir spėjamos giminystės paieškos). Po tragiškos talentingo kalbininko Vladislavo Illič-Svityčiaus žūties 1966 m., Dybo apsiėmė įgyvendinti nebaigtą jaunystės draugo darbą³ ir publikuoti pagal jo surinktą

³ Nepamirština, kad abu jaunystės bičiulius siejo dėmesys ne tik nostratikai, bet ir akcentologijai. Illič-Svityčius, 1963 m. išleidęs plataus tarptautinio pripažinimo

medžiagą sudaryto ir su bendradarbiais reikšmingai papildyto nostratinių kalbų lyginamojo žodyno tris tomus (Illič – Svityč 1971–1984), taip pat ilgą laiką savo dirbamose institucijose reguliariai organizuodavo „V. M. Illič–Svityčiaus nostratikos seminarą“, suformavusį nostratiką kaip atskirą lyginamosios-istorinės kalbotyros kryptį ir išugdžiusį ne vieną jos specialistą⁴.

Dybo kūrybinį palikimą sudaro apie 200 publikacijų, tarp kurių – minėtieji septyni parašytų ar sudarytų knygų tomai, per šimtą mokslinių straipsnių (nemaža dalis jų iš tiesų yra didelės apimties studijos), kelios dešimtys kitokių tekstų: recenzijų, tezių, enciklopedinių straipsnelių, knygų įvadų etc.

---

sulaukusių monografiją apie baltų ir slavų vardažodžio kirčiavimą (Illič – Svityč 1963), kartu su Dybo stovėjo prie Maskvos akcentologijos mokyklos formavimosi slenksčio.

⁴ Kaip vieną ryškiausių tolimosios kalbų giminystės tyrėjų galima paminėti, pvz., žymų rusų kalbininką Sergejų Starostiną.

LITERATŪRA

Collinge, N. E. 1985, *The Laws of Indo-European* (= *Benjamins Paperbacks* 2), Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Dybo, Vladimir Antonovič 1961, So-kraščenie dolgot v kel'to-italijskix jazykax i ego značenie dlja balto-slavjanskoj i in-

Išsamią bibliografiją su nuorodomis į daugumos publikacijų suskaitmenintas versijas galima rasti internete (žr. Os-lon [2023]). Visiems Dybo darbams būdingas smulkmeniškasis atidumas faktams ir gebėjimas net painiausioje pačių įvairiausių duomenų raizgalynėje (o akcentologinių tyrimų medžiaga beveik visuomet būna tokia) išvelgti gilesnes struktūras ir bendrą sistemą, liudijantys nepaprastą autoriaus kruopštumą, darbštumą, minties skvarbumą. Mokslinio produktyvumo Dybo neprarado iki pat gyvenimo galo – net ir įkopusį į devintąją dešimtį, aktyviai dalyvavo akcentologų konferencijose įvairiose šalyse, o paskutinius straipsnius publikavo jau sulaukęs devyniasdešimties metų. Jau pirmaisiais darbais nusipelnęs tarptautinio pripažinimo, Vladimiras Dybo iki šių dienų išlieka ne tik savo sukurtos mokyklos, bet ir ištisos mokslinės disciplinos – baltų-slavų istorinės akcentologijos – vienu pagrindinių autoritetų, į kurio pasiekimus neatsižvelgti negali joks rimtesnis šių dienų baltų ar slavų kalbų kirčiavimo istorijos tyrėjas.

doevropejskoj akcentologii, *Voprosy slavjanskogo jazykoznanija* 5, 9–34.

Dybo, Vladimir Antonovič 1974, Af-ganskoe udarenie i ego značenie dlja indoevropejskoj i balto-slavjanskoj akcentologii, *Balto-slavjanskije issledovanija* [2], 67–105.

Dybo, Vladimir Antonovič 1977, Raboty F. de Sossjura po baltijskoj akcentologii, in Ferdinand de Sossjur, *Trudy po jazykoznaniju*, Moskva: Progress, 583–597.

Dybo, Vladimir Antonovič 1981a, K voprosu o sisteme poroždenija akcentnyx tipov proizvodnyx imen v prabaltijskom, *Balto-slavjanskije issledovanija* [4]: 1980, 65–89.

Dybo, Vladimir Antonovič 1981b, *Slavjanskaja akcentologija. Opyt rekonstrukcii akcentnyx paradigm v praslavjan-skom*, Moskva: Nauka.

Dybo, Vladimir Antonovič 1995, Akcentuacionnyye processy v jazykax gruppy teda-kanuri i problema proisxoždenija paradigmatičeskix akcentnyx sistem, *Moskovskij lingvističeskij žurnal* 1, 236–279.

Dybo, Vladimir Antonovič 1998a, Balto-slavjanskaja akcentnaja sistema s tipologičeskoj točki zrenija i problema rekonstrukcii indoevropskogo akcenta [3], *Balto-slavjanskije issledovanija* [10]: 1997, 118–205.

Dybo, Vladimir Antonovič 1998b, O sisteme akcentnyx paradigm v prusskom jazyke (materialy k akcentologii prusskogo jazyka. I), *Slavjanovedenie* 1998/3, 5–18.

Dybo, Vladimir Antonovič 2000a, Iz balto-slavjanskoi akcentologii. Problema zakona Fortunatova i napravka k zakonu F. de Sossjura, *Balto-slavjanskije issledovanija* 14: 1998–1999, 27–82.

Dybo, Vladimir Antonovič 2000b, *Morfologizovannye paradigmatičeskije akcentnye sistemy. Tipologija i genezis* 1, Moskva: Jazyki ruskoj kul'tury.

Dybo, Vladimir Antonovič 2002, Balto-Slavic accentology and Winter's law, *Studia Linguarum* 3, 295–515.

Dybo, Vladimir Antonovič 2003, Balto-slavjanskaja akcentologičeskaja rekonstrukcija i indoevropskaja akcentologija, in A. M. Moldovan (red.), *Slavjanskoe jazykoznanie. XIII Meždunarodnyj s'ezd slavistov. Ljubljana, 2003 g. Doklady rossijskoj delegacii*, Moskva: Indrik, 131–161.

Dybo, Vladimir Antonovič 2005, Baltijskaja sravnitel'no-istoričeskaja i litovskaja istoričeskaja akcentologija, *Aspekty komparatistiki* 2 (= *Orientalia et Classica: Trudy Instituta vostočnyx kul'tur i antičnosti* 6), 177–213.

Dybo, Vladimir Antonovič 2006, Poroždenie akcentnyx tipov proizvodnyx imen v baltijskom, *Balto-slavjanskije issledovanija* 17, 116–249.

Dybo, Vladimir Antonovič 2007, Refleksy indoevropskix slogovyx dolgix plavnyx i nosovyx v kel'to-italijskix jazykax (v zaščitu koncepcii X. Pedersena), *Aspekty komparatistiki* 1 (= *Orientalia et Classica: Trudy Instituta vostočnyx kul'tur i antičnosti* 11), 11–27.

Dybo, Vladimir Antonovič 2008, Germanskoe sokraščenie indoevropskix dolgix, germanskij „Verschärfung“ (zakon Xol'cmana i balto-slavjanskaja akcentologija), *Aspekty komparativistiki* 3 (= *Orientalia et Classica: Trudy Instituta vostočnyx kul'tur i antičnosti* 19), 537–608.

Dybo, Vladimir Antonovič 2009a, O sisteme akcentnyx paradigm v prusskom jazyke, *Balto-slavjanskije issledovanija* 18, 131–182.

Dybo, Vladimir Antonovič 2009b, Sistema porođenija akcentnyx tipov proizvodnyx v balto-slavjanskom praja-zyke, in Thomas Olander, Jenny Helena Larsson (eds.), *Stressing the Past. Papers on Baltic and Slavic Accentology* (= *Studies in Slavic and General Linguistics* 35), Amsterdam, New York: Rodopi, 21–45.

Dybo, Vladimir Antonovič 2011a, Balto-slavische Akzentologie und die germanische Konsonantengemination (Zur Verteidigung von F. Kluges Theorie), in Roman Sukač (ed.), *From Present to Past and Back. Papers on Baltic and Slavic Accentology* (= *Potsdam Linguistic Investigations* 7), Frankfurt am Main etc.: Peter Lang, 23–39.

Dybo, Vladimir Antonovič 2011b, Baltoslavjanskaja akcentnaja sistema kak refleks „zapadnoevropejskogo“ varianta praindovropejskoj akcentnoj sistemy, in Vytautas Rinkevičius (ed.), *Proceedings of the 6th International Workshop on Balto-Slavic Accentology* (= *Baltistica* 7 priedas), Vilnius: Vilniaus universitetas, 63–86.

Dybo, Vladimir Antonovič 2011c, Ešče o baltoslavjansko-germanskix akcentnyx sootvetstvijax (Paradigmatičeskij vybor akcentnyx tipov v pragermanskom glagole), in Elena Stadnik-Holzer (Hrsg.), *Baltische und slavische Prosodie. International Workshop on Balto-Slavic Accentology IV (Scheibbs, 2.–4. Juli 2008), Scheibbs-er Internationale Sprachhistorische Tage I* (= *Schriften über Sprachen und Texte* 11), Frankfurt am Main etc.: Peter Lang, 39–60.

Dybo, Vladimir Antonovič 2011d, Sistema akcentnyx paradigm v prusskom

glagole, in Tijmen Pronk, Rick Derksen (eds.), *Accent Matters. Papers on Balto-Slavic Accentology* (= *Studies in Slavic and General Linguistics* 37), Amsterdam, New York: Rodopi, 85–95.

Dybo, Vladimir Antonovič 2011e, Značenje zapadnokavkazskoj akcentnoj sistemy dlja izučenija balto-slavjanskoj i japonskix akcentnyx sistem, in Tijmen Pronk, Rick Derksen (eds.), *Accent Matters. Papers on Balto-Slavic Accentology* (= *Studies in Slavic and General Linguistics* 37), Amsterdam, New York: Rodopi, 67–84.

Dybo, Vladimir Antonovič, Galina Igorevna Zamjatina, Sergej L'vovič Nikolaev 1990, *Osnovy slavjanskoj akcentologii*, Moskva: Nauka.

Dybo, Vladimir Antonovič, Galina Igorevna Zamjatina, Sergej L'vovič Nikolaev 1993, *Osnovy slavjanskoj akcentologii. Slovar'. Neproizvodnye osnovy mužskogo roda*, Moskva: Nauka.

Dybo, V[ladimir], S[ergey] Nikolaev, S[ergey] Starostin 1978, A tonological hypothesis on the origin of paradigmatic accent systems, in *Estonian Papers in Phonetics. Studies on Accent, Quantity, Stress, Tone. Papers of the Symposium (Tallinn, November 1978)*, Tallinn, 16–20.

Garde, Paul 1976, *Histoire de l'accentuation slave* 1–2, Paris: Institut d'études slaves.

Girdenis, Aleksas 1972, Lietuvių kalbos vardažodžio priesagų kirčio susiformavimas, *Baltistica* 1 priedas, 66–72.

Girdenis, Aleksas 1982, Opyt morfonologičeskoj interpretacii severožemajtskoj

atrakcii udarenija, *Baltistica* 18(2), 179–188.

Illič-Svityč, Vladislav Markovič 1963, *Imennaja akcentuacija v baltijskom i slavjanskom. Sud'ba akcentuacionnyx paradigm*, Moskva: Izdatel'stvo Akademii nauk SSSR.

Illič-Svityč, Vladislav Markovič 1971–1984, *Opyt sravnenija nostratičeskix jazykov. Sravnitel'nyj slovar' [1–3]*, (otv.) red. V. A. Dybo, Moskva: Nauka.

Kortlandt, Frederik 1974, Old Prussian accentuation, *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung* 88, 299–306.

Osłon, Mixail Vladimirovič (red.) [2023], *Bibliografija naučnyx rabot V. A. Dybo*, <https://rromanes.org/pub/Dybo/Библиография работ В.А. Дыбо.pdf>.

Rinkevičius, Vytautas 2010, Kai kurie teoriniai morfonologinės akcentologijos koncepcijos aspektai, *Baltistica* 45(1), 9–43.

Stang, Christian S. 1957, *Slavonic Accentuation*, Oslo: I Kommissjonn Hos H. Achehoug & Co. (W. Nygaard).

Vytautas RINKEVIČIUS
[vytautas.rinkevicius@flf.vu.lt]